

Starters met flexibele banen

van Deurzen, Ioana; Bekker, Sonja

Published in:
Mens en Maatschappij

Document version:
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2019

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
van Deurzen, I., & Bekker, S. (Accepted/In press). Starters met flexibele banen: Vooral mannen voelen zich ongezond. *Mens en Maatschappij*, 94(1), 131-133.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Starters met flexibele banen: vooral mannen voelen zich ongezond

van Deurzen, Ioana; Bekker, Sonja

Published in:
Mens en Maatschappij

Document version:
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2019

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
van Deurzen, I., & Bekker, S. (Accepted/In press). Starters met flexibele banen: vooral mannen voelen zich ongezond. *Mens en Maatschappij*, 94(1), 131-133.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Starters met flexibele banen: vooral mannen voelen zich ongezond

Ioana van Deurzen en Sonja Bekker

Oorspronkelijk artikel: Deurzen, I. van & Bekker, S (2018), *Who suffers from the cumulation of atypical employment? A longitudinal analysis based on Dutch data*, European Journal of Public Health, <https://doi.org/10.1093/eurpub/cky261>

Er worden in Nederland steeds vaker kritische vragen gesteld over flexibele arbeid, bijvoorbeeld in discussies over de voorgenomen Wet arbeidsmarkt in balans (WAB). Gezien de grote en groeiende groep flexwerkers in Nederland is deze discussie niet vreemd. Het Centraal Bureau voor de Statistiek meldt dat Nederland binnen de EU tot de grootste groeiers behoort wat betreft het aandeel tijdelijke werknemers en zelfstandig ondernemers zonder personeel (zzp). Met 30 procent flexwerkers staat Nederland nu op een vierde plek, waarbij alleen Polen, Spanje, en Griekenland een hoger percentage flexwerkers hebben.

Onze wetten over tijdelijke arbeid gaan ervan uit dat tijdelijk werk een opstap is naar een vaste baan. Immers, de huidige Wet werk en zekerheid en de oude Wet flexibiliteit en zekerheid (1999-2015) stellen een limiet aan de duur van tijdelijk werk bij dezelfde werkgever, van respectievelijk twee en drie jaar. De WAB wil dit weer verlengen naar drie jaar. Tijdelijk werk heb je dus maar even, is de gedachte. Maar in werkelijkheid maakt niet iedereen een snelle transitie naar een vast baan. Ook hier scoort Nederland relatief slecht binnen de groep van Europese landen, laat een studie van Eurofound zien.

Onderzoeksaanpak

In ons onderzoek kijken we naar de impact van langdurig flexwerk op de gezondheid van mensen die nieuw op de arbeidsmarkt instromen. We volgen mensen gedurende de eerste zes jaar van hun carrière. We nemen de periode van zes jaar, omdat de norm vanuit de wet is dat je na maximaal twee of drie jaar een stap naar een vast contract maakt. Mensen die zes jaar lang in flexibele arbeid zitten, kunnen hun situatie daarom als ‘afwijkend’ bestempelen. Welke invloed heeft een langdurig verblijf in flexibele banen op hoe gezond mensen zich voelen?

Om deze vraag te beantwoorden hebben we paneldata van het arbeidsaanbodpanel van het Sociaal en Cultureel Planbureau gebruikt. Gegevens

worden om de twee jaar verzameld, waarbij het panel steeds aangevuld wordt met nieuwe respondenten. Wij hebben de data van de jaren 2002 tot en met 2014 gebruikt, en we hebben de nieuwkomers op de arbeidsmarkt gevolgd die in de jaren 2002 tot 2008 zijn ingestroomd. We hebben dus vier cohorten kunnen volgen op drie opeenvolgende meetmomenten.

Voor de variabele 'gezondheid' hebben respondenten zelf aangegeven hoe zij over het algemeen hun gezondheid vinden, op een schaal van 0 tot 4. We onderscheiden tussen de volgende arbeidsmarktposities: 1) typische arbeid, d.w.z. werknemers met een contract van onbepaalde duur, 2) flexibele arbeid, d.w.z. werknemers met een tijdelijk contract, zzp-ers, en mensen die meewerken in de zaak van hun partner, 3) op zoek naar werk; en 4) inactief en niet op zoek naar een baan. De *cumulatieve flexibele arbeid*, *cumulatieve werkloosheid* en *cumulatieve inactiviteit* hebben we berekend door op elk meetmoment eerder gerapporteerde arbeidsmarktposities bij elkaar op te tellen. Bijvoorbeeld, een persoon heeft een flexibele arbeidsrelatie op de eerste drie meetmomenten, maar is inactief geworden op het vierde meetmoment. Deze persoon krijgt de scores 1, 2, 3 en 3, voor de *cumulatieve flexibele arbeid*. Immers, deze persoon heeft op drie meetmomenten in een flexibele arbeidsrelatie gezeten. Tegelijkertijd had deze persoon op alle meetmomenten een score 0 voor *cumulatieve werkloosheid*, en een score 0, 0, 0, 1 voor *cumulatieve inactiviteit*. We hebben alleen de scores meegenomen voor die meetmomenten waarop we data hadden. We nemen de *cumulatieve typische arbeid* niet op in onze analyse vanwege het identificatieprobleem: als we de waarde van de drie cumulatieve variabelen kennen, zijn de waarden van de cumulatieve typische arbeidsvariabele bekend.

Vervolgens hebben we *fixed effects models* voor paneldata gebruikt, zodat we konden controleren voor variabelen die constant blijven door de tijd heen, zoals gender, geboortecohort, opleidingsniveau, en jaar van instroom op de arbeidsmarkt. In totaal hebben we 346 respondenten gevolgd (164 mannen en 182 vrouwen) van wie we ten minste twee meetmomenten hebben (in totaal 867 observaties).

Belangrijkste bevindingen

Uit de analyse blijkt dat mannen die in hun eerste zes jaar op de arbeidsmarkt vaker een reeks van flexibele arbeidsrelaties hebben, zichzelf minder gezond vinden. Voor vrouwen geldt dit verband niet. Meer onderzoek is nodig om deze resultaten te verklaren. Heeft het te maken met het kostwinnersmodel of het anderhalf-verdienmodel dat verwacht dat mannen voor een stabiel gezinsinkomen zorgen? Of laat een andere meting van gezondheid andere resultaten zien? Interessant is om dit onderzoek te herhalen in

een land waar het kostwinnersmodel minder prominent is. Hebben vrouwen dan ook 'last' van flexibele arbeid? Hoe dan ook, voor het Nederlandse vraagstuk over de flexibele arbeidsmarkt is het belangrijk om te weten dat langdurig verblijf in een flexibele arbeidsrelatie een negatief effect kan hebben op hoe gezond mensen zich voelen. Dit heeft niet alleen persoonlijke consequenties, maar brengt gezien de grootte van de groep flexwerkers, ook maatschappelijke vraagstukken en kosten met zich mee. Tijd dus om te zoeken naar een betere balans op de arbeidsmarkt.